

INLEDNING

VARFÖR DEN HÄR BOKEN JUST NU?

Vi debatterar han, hon och hen. Men vet vi egentligen vad orden står för?

Vi har nästan helt tappat greppet om det som Gud betraktade som helt avgörande: att människan måste vara manlig och kvinnlig för att ge en rättvisande bild av sin Skapare. Vad är manlighet? Vad är kvinnlighet? Jag erkänner att jag inte har ett svar, som är så pass brett och djupt att det är värt att börja jobba med.

Men för att alls kunna ta tag i den frågan måste vi lägga en sann, biblisk grund! Och göra oss av med felaktiga föreställningar. Det hoppas jag att de följande kapitlen ska ge ett bidrag till.

Den syn på kvinnan som mycket tidigt i kyrkohistorien propagerades av ledande filosofer, teologer och ”kyrkofäder” och som

efter bara ett par hundra år "spikades" av myndighetskyrkan var katastrofal. Ändå anses den fortfarande som "biblisk" av många, inte minst i de kretsar som kallar sig evangelikal, karismatiska, bibeltrogna – kretsar som i många andra frågor distanserat sig från myndighetskyrkan.

Det är "bara" under väckelsetider som bilden varit en annan – och tack vare det är kvinnans ställning betydligt starkare i de länder i världen som upplevt större väckelser.

Är det Guds vilja att alla kvinnor alltid ska tåga i alla församlingar överallt?

Är det Guds vilja att mannen ska bossa över kvinnan?

Har Gud skapat kvinnan som assistent åt mannen?

Det är inte många som uttrycker sig så krasst numera. Men samtidigt hävdar det "bibeltrogna" läget att texterna om underordning och om mannen som kvinnans huvud *ska* tolkas hierarkiskt.

Visst har det svängt i praktiken på många håll. Men anledningen, menar jag, är i första hand att vi anpassar oss efter den politiska majoriteten för att inte framstå som totalt "omöjliga" och "antikverade" i dagens samhälle.

Det är ohållbart! Om vi menar att Guds Ord är högsta auktoritet får vi inte böja oss för majoritetsmeningen. Det kan givetvis bli rätt ibland, men det kan också bli gruvligt fel. Inte minst om vi böjer oss för den politiska feminismen.

Så vad säger Bibeln – egentligen? Jag påstår givetvis inte att jag har det slutgiltiga svaret på den frågan. Men läs vad jag har att säga och fundera på om det verkar rimligt. Jag bekänner mig tveklöst till Guds Ord som högsta auktoritet. Jag förfäktade i många år att bara män ska leda och undervisa i familj och församling. Jag har ändrat mig. Jag har kommit fram till att det inte alls är det som Bibeln säger.

Min fru har jag för länge sedan bett om förlåtelse. Alla andra som till äventyrs nåtts av min gamla undervisning i ämnet ber jag om förlåtelse här och nu. Det gäller för övrigt även män! Detta handlar nämligen om mycket mer än kvinnans rättigheter. *Gud vill mycket mer än jämlikhet*. Vår tids könsneutrala politik, genuspedagogik etcetera leder möjligen till lika lön för lika arbete (vilket självklart är det enda rätta), men biverkningarna är enorma: en förlamande identitetsförvirring – och stora, stora svårigheter att upptäcka Gud.

Jag tror att det är av det sistnämnda skälet som satsningen på den politiska feminismen är så heltäckande. Det finns gott om krafter, i himlarna och på jorden, som inte vill något hellre än att Gud ska döljas av mentala och andliga dimridåer.

Syskon, vi lever i en tid då vi måste räta på ryggen och sluta backa – vi som sätter all tillit till Gud Fader, Son och Ande och betraktar Guds Ord som högsta auktoritet för enskilda, familjer och samhälle.

Vi måste stå upp för det livslånga, trogna äktenskapet mellan man och kvinna.

Vi måste stå upp för föräldrarnas ansvar och rätt att å Guds vägnar fostra sina barn.

Vi måste stå upp för övertygelsen att Gud skapat himmel och jord. Följdverkningarna av evolutionismen inom bland annat skola och vård börjar bli alltför negativa.

Vi måste – av en lång rad skäl – stå upp för Israel och det judiska folket.

För att nu nämna de kanske ”hetaste potatisarna”. Det finns mycket annat: flyktingpolitik, religions- och yttrandefrihet, sann demokrati (som är mer än fria val, något som händelseutvecklingen i arabvärlden borde ha klargjort, en gång för alla), miljöfrågor med mera.

Ett av de kanske viktigaste skälen till att vi måste ta upp den här "gamla stridsfrågan" just nu är islams frammarsch i Sverige, i Europa. Den muslimska synen på kvinnan och kvinnligheten (och därmed på mannen och manligheten) är inte acceptabel. Vi måste stå emot, stå upp – men inte på den politiska feminismens grund, utan på Bibelns.

Men för att vi ska kunna agera med övertygelse och trovärdighet måste vi sopa framför egen dörr! Öppet tillstå och be om förlåtelse för och omvända oss från kristenhetens otaliga synder och felgrepp.

Den här lilla boken är, som sagt var, ett bidrag. Den är ett bibelstudium och kräver en del av läsaren. Men jag har ända sedan Journalisthögskolan fått höra att jag skriver "oväntat enkelt". Vi får hoppas att det är så den här gången också. Boken går utmärkt bra att använda som studiematerial. Samlas i en grupp – läs ett kapitel i taget (eller en del av ett kapitel) – samtala!

Ljungskile och Weiden am See (Österrike),
i november 2012
Tomas Dixon
tomas@dixon.at

KAPITEL 1

KVINNAN SKA TIGA! ... VAD MENAR GUD?

O m jag läser i en teknisk manual för exempelvis torktumlare, att man startar maskinen genom att trycka in knappen A, så trycker jag in knappen varenda gång jag vill att tumlaren ska starta – och utan att tänka på vilket exemplar av tumlaren som just jag har råkat köpa.

Men människor är inte maskiner. Människor förekommer i alla möjliga (och omöjliga) varianter. Och hamnar i allsköns varierande situationer. Så det som gäller för *en* människa måste inte alltid och i alla lägen gälla för alla andra.

Bibeln är skriven om och för människor.

Därför kan det som står i ett bibelsammanhang inte automatiskt tillämpas på alla människor i alla tider och i alla situationer.

Ta följande avsnitt ur Paulus brev till gruppen av Jesustroende greker i staden Korint för snart två tusen år sedan:

Liksom kvinnorna tiger i de heligas alla församlingar skall de tiga i era församlingar. De får inte tala utan skall underordna sig, som också lagen säger. Vill de veta något, skall de fråga sina män där hemma. Ty det är en skam för en kvinna att tala i församlingen. (1 Kor. 14:33-35)

Krasst. Och Paulus uppmaning har tillämpats nog så krasst i kyrkan, genom tiderna. Inte helt bokstavligt. Men så fort de ledande (männen) har tyckt att det behövts.

Men kan texten tydas på fler än ett sätt? Den låter ju nog så generell.

Vad Gud inte menar

Låter, kanske. Men Gud *kan* inte ha menat, med den här texten, att alla kvinnor alltid ska tiga i ”kyrkliga sammanhang”. För bara några år tidigare hade Jesus anförtrött världshistoriens viktigaste nyhet – uppståndelsen – åt en kvinna och gett henne uppdraget att rapportera för (de manliga) lärjungarna.

Jesus sade till henne: ”Maria.” Då vände hon sig om och sade till honom på hebreiska: ”Rabbuni” – det betyder lärare. Jesus sade till henne: ”Rör inte vid mig, ty jag har ännu inte farit upp till Fadern. Men gå till mina bröder och säg till dem att jag far upp till min Fader och er Fader, till min Gud och er Gud.” Maria från Magdala

gick då och berättade för lärjungarna att hon hade sett Herren och att han hade sagt detta till henne. (Joh. 20:16-18)

Men korintertexten kanske betyder att alla kvinnor ska tiga under alla gudstjänster? Nej, det går inte heller. För när Guds Ande ”kickstartade” kyrkan under pingstfesten i Jerusalem gjorde han ingen som helst skillnad på könen:

Och det skall ske i de sista dagarna, säger Gud: Jag skall utgjuta av min Ande över allt kött. Era söner och era döttrar skall profetera, era unga män skall se syner, och era gamla män skall ha drömmar. Ja, över mina tjänare och tjänarinnor skall jag i de dagarna utgjuta av min Ande, och de skall profetera. (Apg. 2:17-18)

Och det kapitel i Korintierbrevet, i vilket Paulus uppmanar kvinnorna att tiga, börjar med att han talar sig varm för profetiskt tal!

Sträva ivrigt efter kärleken, men sök också vinna de andliga gåvorna, framför allt profetians gåva. Den som talar tungomål talar inte till människor utan till Gud. Ingen förstår honom, när han i sin ande talar hemligheter. Men den som profeterar talar till människor och ger dem uppbyggelse, uppmuntran och tröst. Den som talar tungomål uppbygger sig själv, men den som profeterar uppbygger församlingen. Jag önskar att ni alla skall tala tungomål men hellre att ni skall profetera. (1 Kor. 14:1-5)

Och tycker du att det citatet är för allmänt hållet, kan du bläddra tillbaka ett par sidor i brevet och konstatera att Paulus utgick ifrån att kvinnor var med och bad och profeterade i Korintförsamlingen. Han var inte nöjd med *hur* de gjorde det, men det är en annan sak.

Men om en kvinna ber eller profeterar utan något på huvudet, så vanärar hon sitt huvud. (1 Kor. 11:5)

Så vad menade Paulus med att kvinnorna skulle tiga? Vad betyder verserna? För detta är ju ändå Guds Ord! Och vår inställning är att Guds Ord är heligt, ofelbart, högsta auktoritet!

Bibeln är inte en manual

Paulus skrev sitt brev för att ta itu med problem i församlingen i Korint. Han vände sig till bestämda personer i en bestämd situation. Varför skulle han inte göra det? Den Gud, på vars uppdrag han handlade, är vår Far, och en pappa relaterar inte till sina barn via lagparagrafer utan direkt, personligt och situationsbetingat. Fars bok, Bibeln, är inte en manual – eftersom den inte handlar om maskiner.

När Jesus hälsade på hos systrarna Marta och Maria och Marta klagade på Maria för att hon inte hjälpte till med städningen och disken och matlagningen, tog Jesus ställning för Maria (Lukas 10:38-41).

Det har ännu inte en enda (manlig) kyrkoledare tolkat som att inga kvinnor någonsin ska städa, diska och laga mat.

Man måste inte vara kyrkohistoriker och veta allt om situationen i Korint för att förstå vad Paulus var ute efter. Om man

läser hela brevet – och inte bara plockar enstaka verser – får man en hyfsad bild. Och mer än nog att fundera på och be över.

Läget i Korint

De kristna i Korint tyckte nog lite till mans, och lite till kvinns, att deras församling var cool. Den var ju överdådigt karismatisk – och det *är* coolt, det tycker jag med. Församlingslivet ska vara karismatiskt, ju mer desto bättre. Men människan är inte bara ande, och gudstjänster med häftig lovsång som inte backas upp av en rättfärdig livsstil är bara buller för Gud.

Tag bort ifrån mig dina sångers buller! Ditt strängospel vill jag inte höra. Låt rätten flöda fram som vatten och rättfärdigheten som en ständigt rinnande ström. (Amos 5:23-24)

Många av korintierna hade lätt att öppna sig för Andens gåvor (karismerna) och lätt för att prata men svårare för att lyssna på både Gud och varandra. Och helt uppenbart hade man inte gjort upp med något som Gud absolut inte står ut med: *klasstänket*, uppdelningarna i rik-fattig, förnäm-låg, klok-enkel. Det verkar som om Korintförsamlingen till och med tagit med sig klasstänket in i det andliga och gjorde skillnad på medlemmarna utifrån "häftighetsgraden" i deras andliga gåvor. Det verkar ha funnits en karismatisk överklass – och då förstås också en underklass.

Hur jag vet detta? Ja, dels står det rätt upp och ner i brevet, dels fokuserar Paulus i sin undervisning på vissa teman – och jag är övertygad om att han inte teoretiserade utan tog upp sådant som församlingen behövde höra. Så här skriver han om klasstänket, det sociala och det andliga:

Bröder, se på er egen kallelse. Inte många av er var visa om man ser till det yttre, inte många var mäktiga, inte många av förnäm släkt. (1 Kor. 1:26)

Ögat kan inte säga till handen: "Jag behöver dig inte", inte heller huvudet till fötterna: "Jag behöver er inte." Nej, tvärtom är de av kroppens lemmar som vi anser svagast så mycket mer nödvändiga. Och de lemmar i kroppen som vi anser värda mindre heder, klär vi med så mycket större heder... (1 Kor. 12:21-23)

Klasstänket tog sig bland annat uttryck i samband med nattvarden, något som gjorde Paulus riktigt upprörd. Nattvarden handlar nämligen om samhörighet. Om att inkludera alla. Om att visa i handling att i Guds församling är människor med lite pengar och svag ställning i samhället precis lika välkomna som de rika och förnäma.

Vad var det som hände? Jo, korintierna firade nattvarden i samband med en måltid. Det tycker jag är en bra idé. *Men*: fast måltiden var upplagd som knytis delade många inte med sig. De åt upp all sin medhavda mat och drack upp allt sitt medhavda vin själva – trots att andra i församlingen inget hade.

Eftersom det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd. (1 Kor. 10:17)

När ni nu samlas, kan inte Herrens måltid hållas. Vid måltiden tar genast var och en för sig av sin egen mat, så att den ene är hungrig, den andre berusad. Har ni inte era hem där ni kan äta och dricka? Eller föraktar

Kvinnan ska tiga! ... Vad menar Gud?

ni Guds församling och får dem att skämmas som ingenting har? (1 Kor. 11:20-22)

Som kronan på verket levde somliga i församlingen i krass synd – ja, till och med värre än hedningarna.

Det talas om att det förekommer otukt bland er, sådan otukt som man inte ens finner bland hedningarna, nämligen att någon lever ihop med sin fars hustru. Och ändå är ni uppblåsta. (1 Kor. 5:1-2)

Är det fler än jag som ser kopplingar till ett och annat i vår tid?

Bubbla eller babbla?

Låt oss så återknyta till ämnet – att kvinnan ska tiga i församlingen. Korintierna var alltså mer än lovligt verbala. Alla pratade i munnen på varandra. Inte minst i tungor – för det är ju andligt och måste alltså vara bra! Förlåt ironin, men Paulus var också ironisk. Han jämförde korintiernas tungotal med att spela så grötigt på flöjt eller harpa, att det inte går att urskilja tonerna.

Paulus säger att församlingen i Korint behövde mer än tal och sång i Anden. Den behövde undervisning. Den behövde Guds profetiska tilltal. Den behövde göra upp med synden och de världsliga tankemönstren och sociala ordningarna.

Vände sig för den skull Paulus emot tungotalet och karismatiken? Absolut inte. Han krävde ”bara” balans.

Men hos var och en uppenbarar sig Anden så att det blir till nytta. (1 Kor. 12:7)